

Központi adattárolás és kórházi információs rendszer szintű megjelenítés lehetőségei

Dr. Alexin Zoltán
SZTE, TTIK, Szoftverfejlesztés Tanszék
6720 Szeged, Árpád tér 2.
e-mail: alexin@inf.u-szeged.hu
<http://www.inf.u-szeged.hu/~alexin>

Az egészségügyi adatvédelem nagy dilemmája

- Alkossunk-e törvényt, amely kötelezővé teszi az adatkezelést? – eddig ez volt a gyakorlat
- Hagyjuk-e rá az érintetteknek, hogy írásban egyezzenek bele az adatkezelésbe
- Az adatvédelmi törvény más lehetőséget nem ad

Az Európai Unió adatvédelmi keretrendszer

- A személyes adatok kezelése nem elnyomó intézkedés, hanem szabadság (freedom)
- Bárki kezelhet személyes adatot, ha közérdekű feladata ellátáshoz kell, vagy saját jogos érdeke készteti erre
- Az érintettek jogait az védi, hogy bármikor tiltakozhatnak, perelhetnek, adatvédelmi biztoshoz fordulhatnak
- A 95/46/EC irányelv 8. cikke szerint: eü. adat kezelhető, ha arra a megelőzés, diagnózis vagy a kezelés illetve az eü. intézmények adminisztrációja miatt szükség van (ennél több felhatalmazásra, részletesebb leírásra csak a tb. vagy a kényszer adatkezelés (közegészségügy) esetén van szükség.
- A törvénnyel elrendelt kényszer adatkezelés csak kivételes esetben fordul elő

Mi az a magánélet

- A magánélet az EJEE (Emberi Jogok Európai Egyezménye) 8. cikkében szerepel
- Az EJEB esetjoga mondja meg, hogy mi tartozik a magánélet szférájába
- A saját egészség ide tartozik
- A saját egészségre vonatkozó minden információ is ide tartozik
- Ezért a 8. cikk szerint, az állam ebbe törvénnyel sem avatkozhat be, ugyanakkor a jogi felelősséget a rendszer elismeri, az ellátó orvos jogos érdekében (bíróság előtt) az adatokat engedély nélkül is felhasználhatja – de másra nem (kivéve közegészség, bűnüldözés)

Az Európa Tanács Római Egyezménye (ETS-005), EJEE

- EJEE Emberi Jogok Európai Egyezménye
- ECHR (European Convention on Human Rights)
- Magyarországon kihirdetve az 1993. évi XXXI. törvénnyel
- 8. § szól a magánélet háborítatlanságáról:
 - 1. Mindenkinek joga van arra, hogy magán- és családi életét, lakását és levelezését tiszteletben tartsák.
 - 2. E jog gyakorlásába hatóság csak a törvényben meghatározott, olyan esetekben avatkozhat be, amikor az egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a közbiztonság vagy az ország gazdasági jóléte érdekében, zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a **közegészség** vagy az erkölcsök védelme, avagy **mások jogainak és szabadságainak védelme** érdekében szükséges.

Az Alkotmánybíróság 36/2005. (X. 5.) határozata

- a magánszféra lényegi fogalmi eleme éppen az, hogy az érintett akarata ellenére mások oda ne hatolhassanak be
- be se tekinthessenek
- ha a nem kívánt betekintés mégis megtörténik, akkor nemcsak önmagában a magánélethez való jog, hanem az emberi méltóság körébe tartozó egyéb jogosultsági elemek, mint pl. az önrendelkezési szabadság vagy a testi- személyi integritáshoz való jog is sérülhet. (AB közlöny, XIV. évf. 10. szám)

R(97) 5 Recommendation on the Protection of Medical Data

- Council of Europe, Committee of Ministers, Recommendation No. R (97) 5 on the Protection of Medical Data (Febr. 13. 1997)
- **4. §. Adatgyűjtés és feldolgozás**
- 4.3. Medical data may be collected and processed:
 - *a.* if provided for by law for:
 - i. public health reasons; or
 - ii. subject to Principle 4.8, the prevention of a real danger or the suppression of a specific criminal offence; or
 - iii. another important public interest; or
 - *b.* if permitted by law:
 - i. for preventive medical purposes or for diagnostic or for therapeutic purposes with regard to the data subject or a relative in the genetic line; or
 - ii. to safeguard the vital interests of the data subject or of a third person; or
 - iii. for the fulfilment of specific contractual obligations; or
 - iv. to establish, exercise or defend a legal claim; or
 - *c.* if the data subject or his/her legal representative or an authority or any person or body provided for by law has given his/her consent for one or more purposes, and in so far as domestic law does not provide otherwise.

R(97) 5 Recommendation on the Protection of Medical Data

- Council of Europe, Committee of Ministers, Recommendation No. R (97) 5 on the Protection of Medical Data (Febr. 13. 1997)
- **10. §. Adatmegőrzés**
- 10.1. In general, medical data shall be kept no longer than necessary to achieve the purpose for which they were collected and processed.
- 10.2. When, in the legitimate interest of public health, medical science - of the person in charge of the medical treatment or the controller of the file, in order to enable him/her to defend or exercise a legal claim - or for historical or statistical reasons, it proves necessary to conserve medical data that no longer serve their original purpose, technical arrangements shall be made to ensure their correct conservation and security, taking into account the privacy of the patient.
- 10.3. On the request of the data subject, his/her medical data should be erased - unless they have been made anonymous or there are overriding and legitimate interests, in particular those stated in Principle 10.2 not to do so, or there is an obligation to keep the data on record.

EuroSOCAP

- European Standards on Confidentiality and Privacy in Healthcare, Európai Bizottság által támogatott (FP6) projekt, 2003-2006
- Alapvetően etikai, de jogi összefoglalása is az egészségügyi adatok kezelése problémájának
- Három adatkezelési célt különítettek el
 - 1. Saját gyógykezelés
 - 2. Egészségügyi célok (de nem saját gyógykezelés)
 - 3. Nem egészségügyi célok (rendőrség, bíróság)
- Kifejezett beleegyezés nélkül, etikai értelemben csak az 1. esetben fogadható el az adatkezelés

Összefoglaló

- Az a magyar hozzáállás, hogy az eü. adatkezelést törvény teszi kötelezővé – az EU szintjén elfogadhatatlan (a közegészségügy és a bűnmegelőzés kivételével)
- Az elsődleges kezelőorvosnál elfogadható a feltételezett (implied) beleegyezés
- Ha nem az elsődleges kezelőorvos adatkezeléséről van szó, akkor arra már csak írásos beleegyezéssel kerülhet sor
- További információk:
<http://www.tisztessesegesadatkezeles.hu>
- Egy központi EKG v. sürgősségi életmentő adatokat tároló rendszer elfogadható működési jogalapja: az írásos beleegyezés (amelyet vissza lehet vonni és lehet kérni az adatok törlését)

Köszönöm a figyelmet!

World Medical Association

- Washingtoni nyilatkozat, 2002
- The World Medical Association Declaration on Ethical Considerations Regarding Health Databases
- 9. §. Patients have the right to know what information physicians hold about them, including information held on health databases. In many jurisdictions, they have a right to a copy of their health records.
- 10. §. Patients should have the right to decide that their personal health information in a database (as defined in 7.2) be deleted.